

Parshat Balak: *The Battle Between Bracha and Klalah*

5 במדבר פרק כג

(ז) וישא משלו ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם לכה ארה לי יעקב ולכה זעמה ישראל: (ח) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם יקוק: (ט) כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הו עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב: (י) מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו:

6 תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קה עמוד ב

(במדבר כ"ג) וישם דבר בפי בלעם - רבי אלעזר אומר: מלאך, רבי יונתן אומר: חכה. אומר רבי יוחנן: מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלב, ביקש לומר שלא יהו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות - (במדבר כ"ד) מה טבו אהליך יעקב, לא תשרה שכינה עליהם - ומשכנתך ישראל... .

7 תלמוד בבלי מסכת תענית דף ח עמוד ב

ואמר רבי יצחק: אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר (דברים כ"ח) יצו ה' אתך את הברכה באסמך. תנא דבי רבי ישמעאל: אין הברכה מצויה אלא בדבר שאין העין שולטת בו, שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך. תנו רבנן: הנכנס למוד את גרנו אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידנו. התחיל למוד אומר: ברוך השולח ברכה בכרי הזה. מדד ואחר כך בירך הרי זו תפלת שוא, לפי שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול, ולא בדבר המדוד, ולא בדבר המנוי, אלא בדבר הסמוי מן העין.

8 במדבר פרק כב

(לט) וילך בלעם עם בלק ויבאו קרית חצות: (מ) ויזבח בלק בקר ויצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו: (מא) ויהי בבקר ויקח בלק את בלעם ויעלהו במות בעל וירא משם קצה העם:

9 במדבר פרק כג

(יג) ויאמר אליו בלק לכה נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם: (יד) ויקחהו שדה צפים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פו ואיל במזבח:

10 במדבר פרק כג

(כז) ויאמר בלק אל בלעם לכה נא אקחך אל מקום אחר אוילי יישר בעיני האלהים וקבתו לי משם: (כח) ויקח בלק את בלעם ראש הפעור הנשקף על פני הישימן:

1 בראשית פרק יב

(א) ויאמר יקוק אל אברם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך: (ב) ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה: (ג) ואברכה מברכך ומקללך אאר ונברכו בד כל משפחת האדמה: (ד) וילך אברם כאשר דבר אליו יקוק וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחורן: (ה) ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחורן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען: (ו) ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ: (ז) וירא יקוק אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליקוק הנראה אליו: (ח) ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח ליקוק ויקרא בשם יקוק: (ט) ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה: פ

2 רש"י מסכת סוטה דף י עמוד א

במה בירכו - כל ברכה שבמקרא לשון ריבוי הוא דבר המרבה ומצוי בו שובע פייש"ן בלע"ז ומה ברכה נמצא בו לא מצינו עושר בשמשון.

3 תהלים פרק קטו

(יד) יסוף יקוק עליכם ועל בניכם: (טו) ברוכים אתם ליקוק עשה שמים וארץ:

4 בראשית פרק יג

(ז) ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ: (ח) ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני וביניך ובין רעי ובין רעיך כי אנשים אחים אנחנו: (ט) הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאלה: (י) וישא לוט את עיניו וירא את כל כפר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יקוק את סדם ואת עמרה כגן יקוק כארץ מצרים באכה צער: (יא) ויבחר לו לוט את כל כפר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו: (יב) אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הכפר ויאהל עד סדם: (יג) ואנשי סדם רעים וחטאים ליקוק מאד: (יד) ויקוק אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה: (טו) כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתננה ולזרעך עד עולם: (טז) ושמת את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה: (יז) קום התהלך בארץ לארפה ולרחבה כי לך אתננה:

11 במדבר פרק כד

(א) וירא בלעם כי טוב בעיני יקוק לברך את ישראל ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל המדבר פניו: (ב) וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים:
 (ג) וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר שתם העין: (ד) נאם שמע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: (ה) מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל: (ו) כנחלים נטיו כגנת עלי נהר פאהלים נטע יקוק פארזים עלי מים: (ז) יזל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכתו: (ח) אל מוציאו ממצרים כתועפת ראם לו יאכל גוים צריו ועצמתיקהם יגרם וחקציו ימחץ: (ט) פרע שכב פארי וכלביא מי יקימונו מברקיד ברוד וארדיך ארור: (י) ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את פפיו ויאמר בלק אל בלעם לקב איבי קראתיך והנה ברכת ברך זה שלש פעמים:

12 תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קיג עמוד א
 יתיב וקאמר: דילמא כי מילט יהושע הכי לט: לא יריחו על שם עיר אחרת, ולא עיר אחרת על שם יריחו? אמר ליה אליהו: אין.

13 במדבר פרק כד

(יד) ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים:

14 תלמוד בבלי מסכת תענית דף י עמוד א

תנו רבנן: ארץ ישראל נבראת תחילה וכל העולם כולו נברא לבסוף, שנאמר (משלי ח') עד לא עשה ארץ וחוצות. ארץ ישראל משקה אותה הקדוש ברוך הוא בעצמו, וכל העולם כולו על ידי שליח, שנאמר (איוב ה') הנתן מטר על פני ארץ ושלה מים על פני חוצות. ארץ ישראל שותה מי גשמים, וכל העולם כולו מתמצית, שנאמר (איוב ה') הנתן מטר על פני ארץ וגו'. ארץ ישראל שותה תחילה, וכל העולם כולו לבסוף, שנאמר הנתן מטר על פני ארץ וגו'. משל לאדם שמגבל את הגבינה, נוטל את האוכל ומניח את הפסולת.

15 רש"י במדבר פרק כד פסוק ה

(ה) מה טובו אהליך - על שראה פתחיהם שאינן מכוונין זה מול זה:

16 תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף ס עמוד א

מתני'. לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון; היה קטן - לא יעשנו גדול, אחד - לא יעשנו שנים. אבל פותח הוא לרה"ר פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון; היה קטן - עושה אותו גדול, ואחד - עושה אותו שנים. גמ'. מנהני מילי? א"ר יוחנן, דאמר קרא (במדבר כ"ד): וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו. מה ראה? ראה שאין פתחי אהליהם מכוונין זה לזה. אמר: ראויין הללו שתשרה עליהם שכינה.